

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อ
เศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒

สาระสำคัญ

กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม (กองทุนฯ) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒ (พระราชบัญญัติฯ) โดยกำหนดให้ตั้งไว้ที่สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง และมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในการจัดประชารัฐสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย หรือเพื่อสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่เป็นการช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท

ตามพระราชบัญญัติฯ กำหนดให้กองทุนฯ ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

๑. เงินและทรัพย์สินที่โอนมาจากกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก
๒. เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรจากงบประมาณรายจ่าย
๓. เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้
๔. เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนฯ หรือที่กองทุนฯ ได้รับตามกฎหมายอื่น
๕. ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนฯ

โดยเงินและดอกผลของกองทุนฯ ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติฯ กำหนดให้เงินของกองทุนฯ ให้ใช้จ่ายเพื่อการจัดประชารัฐสวัสดิการและกิจการ ดังต่อไปนี้

๑. การให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ
๒. การสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานของเอกชน มูลนิธิ หรือองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท
๓. การดำเนินงานและบริหารกองทุนฯ ตามที่คณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมให้ความเห็นชอบ

วัตถุประสงค์

ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มศักยภาพให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

คณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

ตามมาตรา ๔ และมาตรา ๘ ของพระราชบัญญัติฯ กำหนดให้มีคณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม (คณะกรรมการฯ) โดยมีองค์ประกอบ และหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ
๒. ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ

๓. กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง และผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

๔. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือด้านอื่น อันจะเป็นประโยชน์แก่การจัดประชารัฐสวัสดิการ

ให้ปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงการคลังคนหนึ่ง เป็นกรรมการและเลขานุการและแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. เสนอนโยบาย แผนการดำเนินงาน มาตรการหรือโครงการเกี่ยวกับประชารัฐสวัสดิการ ที่เป็นการให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีพและเพิ่มศักยภาพให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการ ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยการ สนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนที่จำเป็น ต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๒. พิจารณาการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานของเอกชน มูลนิธิ หรือองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภทเสนอคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การเสนอโครงการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

๓. จัดให้มีฐานข้อมูลของประชาชนผู้มีรายได้น้อยซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติในโครงการ ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการจัดประชารัฐสวัสดิการ การกำกับดูแล การบริหารจัดการ และการประเมินผลการดำเนินการ ได้อย่างเหมาะสม

๔. กำกับดูแลการบริหารจัดการ ตรวจสอบข้อมูล และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของการจัดประชารัฐสวัสดิการ

๕. ประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดประชารัฐสวัสดิการอย่างน้อยปีละ หนึ่งครั้ง พร้อมทั้งรายงานผลการประเมินดังกล่าวต่อคณะกรรมการ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินให้ เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

๖. ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของกองทุน

๗. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

๘. ออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

๙. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือการจัดประชารัฐสวัสดิการ ที่คณะกรรมการมอบหมาย

หน้าที่และอำนาจของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

พระราชบัญญัติการจัดประชารัฐฯ ได้กำหนดให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของ คณะกรรมการ มีหน้าที่และอำนาจ (มาตรา ๑๓)

(๑) ศึกษาและวิเคราะห์แนวทางในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

(๒) บริหารจัดการฐานข้อมูลของประชาชนผู้มีรายได้น้อย เพื่อใช้ในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการได้อย่างเหมาะสม

(๓) รับเงิน จ่ายเงิน และเก็บรักษาเงินของกองทุนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) จัดทำรายงานการเงินและการบัญชีของกองทุน

(๕) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการ

(๖) ดำเนินงานของกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และมติของคณะกรรมการ

(๗) ดำเนินการและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดพระราชรัฐสวัสดิการและการดำเนินงานของกองทุน

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ผู้รักษาการตามกฎหมาย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการตาม พ.ร.บ. นี้ (มาตรา ๒๙)

การบังคับใช้กฎหมาย

พ.ร.บ. นี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๒ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (มาตรา ๒)

หมายเหตุ: เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรให้มีการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ตลอดจนยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน อันจะมีผลทำให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีปัจจัยที่เพียงพอและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการจัดสวัสดิการเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้